

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ

Εβδομαδιαία έκδοση Του Ιερού Ναού Αγίων
Αποστόλων Πέτρου και Παύλου Πεύκης

Νικολάου Πλαστήρα και Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'
Τηλ. 2108027738 email: agioi.apostoloi@gmail.com

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΟΙ»

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 2017. Ε' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Πατρκρατίου ιερομάρτυρος επισκόπου Ταυρομενίας,
Διονυσίου του ρήτορος και Μητροφάνους οσίων των εν Άθω,
Μιχαήλ νεομάρτυρος του Αθηνναίου.
Έτος 10^ο Τεύχος 441

«Η ελευθερία από τη δύναμη του κακού»

(Ιωάννη Καραβιδόπουλου, Ομότ. Καθηγητή Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

Κεντρικός στόχος της ευαγγελικής περικοπής που διαβάζεται την Ε' Κυριακή Ματθαίου είναι η ανάδειξη της μεσσιανικής δυνάμεως του Ιησού. Με τη δράση του Ιησού μέσα στον κόσμο, με τη σταύρωση και την ανάστασή του και εν συνεχεία με την ίδρυση της Εκκλησίας καταργείται το καταστροφικό έργο των δαιμόνων, ελευθερώνεται ο άνθρωπος από την κυριαρχία τους και αρχίζει μια νέα εποχή για την ανθρωπότητα.

Δείγματα της νέας αυτής εποχής είναι και οι θεραπείες δαιμονιζομένων, ανθρώπων δηλ. που έπασχαν από κάποιο ψυχικό νόσημα οφειλόμενο στην επήρεια δαίμονος. Περιγράφοντας τους δυο ασθενείς της διηγήσεώς μας με σύγχρονους όρους και βοηθούμενοι από τις παράλληλες διηγήσεις του ίδιου γεγονότος από τους άλλους ευαγγελιστές —οι οποίοι ομιλούν περί θεραπείας ενός δαιμονιζομένου

(Μάρκ. 5, 1-20 και Λουκ. 3, 26-39)— μπορούμε να επισημάνουμε τα εξής χαρακτηριστικά τους: α) Ήταν κοινωνικά απροσάρμοστοι, εφόσον έμεναν στα μνήματα, θεωρούμενοι ως επικίνδυνοι («χαλεποί λίαν», β) Κατέχονταν από τη μανία της επιθετικότητας — «ώστε μη ισχύει τινά παρελθεῖν δια της οδού εκείνης», γ) Είχαν εσωτερική διάσπαση της προσωπικότητας — «λεγεών όνομά μοι, ότι πολλοί έσμεν». Και δ) κυριαρχούνταν από την τάση της αυτοκαταστροφής — «κατακόπτων εαυτόν λίθοις».

Είναι πράγματι άθλια η εικόνα του ανθρώπου του υποταγμένου στη δύναμη του σατανά. Γιατί η παρουσία αυτού σημαίνει την απώλεια και την καταστροφή των πάντων, από του ανθρωπίνου προσώπου μέχρι των ζώων, στα οποία μόλις μπήκαν οι δαίμονες, κατά τη διήγησή μας, σκόρπισαν τον όλεθρο, για να φανεί έτσι άλλη μια φορά πως ο σατανάς σκορπά την καταστροφή απ' όπου περάσει.

Κι η εποχή μας, μολονότι δεν συμερίζεται την αντίληψη των χρόνων της Κ. Διαθήκης για την ανθρωπινή ασθένεια ως οφειλόμενη στην επήρεια των δαιμόνων, έχει να παρουσιάσει τόση ποικιλία περιπτώσεων κυριαρχίας του δαιμονικού στοιχείου στη ζωή των ατόμων και των κοινωνιών, ώστε να μη μπορεί να αμφιβάλλει κανείς για τη βώσα παρουσία και φθοροποιό δράση του. Κι όποιος αμφιβάλλει, ας θυμηθεί τον πετυχημένο στίχο του γάλλου ποιητή Baudelaire ότι «η πιο έξυπνη πονηριά του διαβόλου είναι να μας πείθει ότι δεν υπάρχει». Βέβαια, όποιος αναζητά το σατανά στις ανθρωπομορφικές ή μάλλον τερατόμορφες παραστάσεις προηγούμενων εποχών, δεν θα τον βρει πουθενά και θα πλανάται με την εντύπωση πως δεν υπάρχει, ενώ στην πραγματικότητα το κακό έχει τόσες φθοροποιές και ολέθριες εκδηλώσεις μέσα στη ζωή, που αποτελεί μόνιμη παγίδα και μάλιστα για τον πιο ανύποπτο και απροειδοποίητο άνθρωπο.

Η παρουσία του Χριστού μέσα στον κόσμο δια των μυστηρίων της Εκκλησίας και του κηρύγματος του ευαγγελίου σημαίνει τη νίκη της καλωσύνης επί της κακίας, της αγάπης επί του μίσους, της ζωής επί του θανάτου. Όταν οι χριστιανοί συγκεντρώνονται στην Εκκλησία, λέγει ο άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος, για να μετάσχουν στο μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, συντρίβονται οι δαιμονικές δυνάμεις —πράγμα το οποίο σημαίνει ότι η κοινωνία της αγάπης εξασφαλίζει στον άνθρωπο τον καθαρό αέρα της βασιλείας του Θεού μακριά από κάθε δαιμονική

επιρροή. Ίσως στη φράση των δαιμόνων προς τον Ιησού, που διασώζει ο ευαγγελιστής Ματθαίος στη διήγησή μας, «τί ἡμῖν καί σοί, Ἰησοῦ υἱέ τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς;» και ιδίως στο «πρὸ καιροῦ» της φράσεως αυτής πρέπει να αναγνωρίσουμε τη συντριβή του κακού ἤδη προ του τέλους της ιστορίας μέσα στην Εκκλησία.

Κι ένα ακόμη σημείο από το τέλος της διηγήσεως πρέπει να προσελκύσει την προσοχή μας. Είναι η πληροφορία ότι οι κάτοικοι της περιοχής ἦλθαν να συναντήσουν τον Ιησού, για να τον παρακαλέσουν να εγκαταλείψει το ἔδαφος τους. Ο φόβος μπροστά στη δύναμη του Ιησού δεν τους οδηγεί στην αναγνώριση της μεσσιανικής εξουσίας του και στη δοξολογία του Θεού αλλά στην αρνητική τοποθέτηση απέναντί του. Μη μπορώντας να εκτιμήσουν την προσφορά του Ιησού και την επιτελεσθείσα θεραπεία των ασθενών και φοβούμενοι μήπως υποστούν και άλλες υλικές ζημίες, ὅπως η καταστροφή της αγέλης των χοίρων, ζητούν την απομάκρυνση του Ιησού. Το υλικό συμφέρον τυφλώνει πολλές φορές τον ἄνθρωπο και δεν του επιτρέπει να δει καθαρότερα το πνευματικό του συμφέρον, τον κάνει να προτιμά την υποδούλωση στη δαιμονική δύναμη παρά την ἐλευθερία που προσφέρει ο Θεός.

Το μήνυμα της περικοπής είναι ένα μήνυμα ἐλευθερίας από τη δαιμονική κυριαρχία. Εάν το οικονομικό συμφέρον, η κοινωνική συμβατικότητα ή ἄλλοι παράγοντες εμποδίζουν τον ἄνθρωπο να δεχθεί τη θεία δωρεά, τότε παραμένει αιχμάλωτος των φθοροποιών δυνάμεων, ἔχοντας την ψευδαίσθηση ὅτι αυτές είναι ἀνύπαρκτες, αφού δεν βρίσκει τις μορφές τους ὅπως τις συνέλαβαν ἄλλες προηγούμενες εποχές, ενώ στην πραγματικότητα αυτές τον καταδυναστεύουν.

Ἅγιος Μιχαήλ Πακνανάς ο κηπουρός

Ο Ἅγιος Μιχαήλ Πακνανάς (ἢ Μπακνανάς), γεννήθηκε στην Αθήνα από ἐνάρετους γονεῖς περί το 1750 μ.Χ. και ἔζησε στη συνοικία της Βλασσαρούς, η οποία βρισκόταν κάτω από την Ακρόπολη, στο σημερινό χώρο της Αρχαίας Αγοράς. Λόγω της πενίας των γονέων του, ἔμεινε ἀγράμματος και

ἔγινε κηπουρός.

Κάποια ημέρα ενώ επέστρεψε στην Αθήνα από κάποιο χωριό όπου είχε πάει για δουλειά, συνελήφθη από τους Τούρκους φύλακες και συκοφαντήθηκε ότι μετέφερε κρυφά μπαρούτι για τους επαναστάτες Έλληνες. Οδηγήθηκε στον κριτή όπου διαμαρτυρήθηκε για την αδικία εις βάρος του, αλλά καταδικάστηκε εις θάνατον εκτός και εάν εδέχετο να αρνηθεί την πίστη του και να ασπασθεί το Μωαμεθανισμό, οπότε και θα έσωζε τη ζωή του. Όμως ο ευσεβής και έντιμος εκείνος Αθηναίος, απαντούσε σε ύφος αγέρωχο στις συνεχιζόμενες απειλές των Τούρκων με την χαρακτηριστική φράση, «Δεν τουρκεύω».

Καταδικάσθηκε σε θάνατο και οδηγήθηκε στον τόπο της εκτέλεσης χαίρων και ευχαριστών τον Κύριο που τον αξίωσε της τιμής του μαρτυρίου. Στην αρχή ο δήμιος χτύπησε τον Άγιο με αντεστραμμένο ξίφος στο λαιμό για να τον εκφοβίσει, προσδοκώντας την μεταστροφή του. Όμως ο γενναίος μάρτυρας τον παρότρυνε με θάρρος λέγοντας «Χτύπα για την πίστη». Και όταν ο δήμιος έβαλε το μαχαίρι του στον τράχηλο του Αγίου και τον πλήγωσε λίγο άκουσε από το στόμα του Αγίου την ίδια φράση «Χτύπα για την πίστη». Τελικά ο δήμιος απέτεμε τη σεπτή κεφαλή του το 1771 μ.Χ., χαρίζοντάς του το αμαράντινο στεφάνι του μαρτυρίου και πλουτίζοντας την Εκκλησία των Αθηνών με ένα καλλίνικο μάρτυρα.

Στην πρώτη κολώνα του Ολυμπίου Διός στην Αθήνα, διακρινόταν το ακόλουθο επιγραφικό χάραγμα: «1771 Ιουλίου 9 απεκεφαλίσθη ο Πακνανάς Μιχάλης».

Το μοναδικό παρεκκλήσιο σ' όλη την Πρωτεύουσα αφιερωμένο στον Άγιο νεομάρτυρα Μιχαήλ βρίσκεται στον Ιερό Ναό Αναλήψεως Κυρίου Νέου Κόσμου (Λαγουμιτζή και Ντελακρουά), όπου κατά την παράδοση στην περιοχή αυτή βρισκόταν οι κήποι του Αγίου.

Το 2003 ανακηρύχθηκε προστάτης των διαιτολόγων και διατροφολόγων. Προς τιμήν του, ένας από τους κεντρικότερους δρόμος στη συνοικία της Αθήνας «Νέος Κόσμος» φέρει το όνομά του (Οδός Μπακνανά), καθώς και η παρακείμενη στάση του τραμ.

Να σημειώσουμε τέλος, πως μερικοί συναξαριστές, όπως ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, τοποθετούν το μαρτύριο του Αγίου αυτού στα 1770 μ.Χ.